

 <small>Haukeland universitetssjukehus</small>	<h2 style="margin: 0;">Lovbestemte meldinger</h2>
Kategori: Pasientbehandling/Fagprosedyrer/Annet/Annet 3	Gyldig fra/til:19.08.2019/19.08.2022
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Kvinneklivnikken/Gynekologisk seksjon generell	Versjon: 3.00
Godkjenner: Albrechtsen, Susanne	Informasjon
Dok. ansvarlig: Thornhill, Heidi	Dok.id: D36611

Helsepersonelloven (1)

Loven gjelder helsepersonell og virksomheter som yter helsehjelp i Norge. «Med helsehjelp menes enhver handling som har forebyggende, diagnostisk, behandlende, helsebevarende eller rehabiliterende mål og som utføres av helsepersonell».

Spesialisthelsetjenesteloven (2)

Loven gjelder for offentlige og private spesialisthelsetjenester som tilbys eller ytes i Norge. Lovens formål er å:

- fremme folkehelsen og å motvirke sykdom, skade, lidelse og funksjonshemming
- bidra til å sikre tjenestetilbudets kvalitet
- bidra til et likeverdig tjenestetilbud
- bidra til at ressursene utnyttes best mulig
- bidra til at tjenestetilbudet blir tilpasset pasientenes behov
- bidra til at tjenestetilbudet blir tilgjengelig for pasientene

Pasientrettighetsloven (3)

Lovens formål er å bidra til å sikre befolkningen lik tilgang på helsehjelp av god kvalitet ved å gi pasienter rettigheter overfor helsetjenesten. Lovens bestemmelser skal bidra til å fremme tillitsforholdet mellom pasient og helsetjeneste og ivareta respekten for den enkelte pasients liv, integritet og menneskeverd.

Melding om bruk av tvang hos somatiske pasienter uten samtykkekompetanse (4, 5)

1. Pasientrettighetsloven § 4-3 bestemmer hvem som har samtykkekompetanse. Samtykkekompetansen kan falle bort "helt eller delvis", på grunn av "fysiske eller psykiske forstyrrelser, senil demens eller psykisk utviklingshemming". Det må være "åpenbart" at pasienten ikke forstår hva samtykket omfatter.
2. Pasientrettighetsloven § 4A-3 gir vilkårene for å gi helsehjelp:
 - tillitsskapende tiltak må ha vært forsøkt
 - fare for "vesentlig helseskade"
 - helsehjelpen anses "nødvendig"
 - tiltakene står "i forhold til" behovet for helsehjelpen. Det skal til slutt gjøres en helhetsvurdering, og tvang kan bare brukes dersom det fremtrer som den "klart beste" løsningen for pasienten.

Melding av fødsler (6)

- Lege eller jordmor skal gi melding om fødsel til folkeregisteret.
- Det skal gis fødselsmelding selv om barnet er dødfødt
- Lege eller jordmor skal gi melding om fødsel eller svangerskapsavbrudd etter 12. uke til Medisinsk fødselsregister

Melding om dødsfall, inkludert aktuelt skjema (7)

Leger skal gi erklæring om dødsfall som de blir kjent med i sin virksomhet. Dødsmelding skal fylles ut og sendes kommunelegen, som har ansvar for videre melding til dødsårsaksregisteret, Statistisk sentralbyrå.

- Er det grunn til å tro at dødsfallet er unaturlig skal legen melde fra til politiet personlig eller telefonisk
- På sykehus skal vakthavende lege varsle politiet umiddelbart telefonisk ved slik mistanke.

- NB! Pasienten og evt. utstyr skal ikke fjernes eller flyttes før politiet gir tillatelse til dette!
- Vakthavende lege sender
- Kopi av (dødsmelding), skjema legeerklæring om dødsfall / unaturlig dødsfall til politi (8)

Pasientrelaterte uønskede hendelser (9,10)

Lov om spesialisthelsetjenesten §3-3

Lov om spesialisthelsetjenesten §3-3A

Meldeordning og varslingsplikt

Meldepliktige pasientrelaterte uønskede hendelser i Helse Bergen HF (11)

Varslingsplikt til Statens helsetilsyn og Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten (12)

Medisinsk utstyr

Lov om medisinsk utstyr (13)

Forskrift om medisinsk utstyr (14)

Ved svikt i elektromedisinsk utstyr (15)

Det er ikke tillatt å flytte, kaste eller forandre noe utstyr før Direktoratet har gitt tillatelse til dette

Ved svikt i strålegivende utstyr varsles straks Statens strålevern

Bivirkninger (16)

Ved betydelig personskade eller dødsfall gjelder meldeplikt som beskrevet over. Ved bivirkning av legemiddel skal legen som har ansvar for behandling av pasienten sende melding på eget skjema til Relis i egen region. Meldinger om bivirkninger

Sterilisering (17)

- Lege og sykehus som foretar steriliseringsinngrep skal sende innberetning til det lokale helsetilsynet hvert kvartal (IK-1133)
- Sykehus og institusjoner som er godkjent for å utføre svangerskapsavbrudd skal hvert år underrette eier om det antall personer innen hver gruppe av helsepersonell som er gitt fritak av samvittighetsgrunner. Underretningen skal videre angi antall personer innen hver gruppe som til enhver tid står til rådighet ved utførelsen av svangerskapsbrudd, samt ubesatte stillinger innen hver gruppe.
- Samtykke fra fylkesmannen er nødvendig for å avbryte svangerskap når
 - kvinnen er under 16 år, og inneholder av foreldremyndigheten eller vergen har uttalt seg mot at svangerskapet blir avbrutt
 - kvinnen er psykisk utviklingshemmet og vergen har uttalt seg mot at svangerskapet blir avbrutt
 - kvinnens samtykke ikke er innhentet (jf § 4: Kvinnens samtykke skal innhentes såfremt det kan antas at hun har evne til å forstå betydningen av inngrepet)
- Senest innen utløpet av hvert kvartal skal alle sykehus, sykehusavdelinger og godkjente institusjoner hvor det foretas svangerskapsavbrudd sende fylkesmannen aidentifisert gjenpart av «journalen». Meldingen skal inneholde nærmere bestemte data fra protokollene og om utførelsen av det enkelte inngrep.

Opplysningsplikt til barnevern (18)

Helsepersonell har plikt til å gi opplysninger til barnevernet av eget tiltak og etter pålegg fra barnevernet når det er grunn til å tro at barn blir mishandlet i hjemmet, eller at det foreligger andre former for omsorgssvikt.

- Helsepersonell som har plikt til å gi opplysninger av eget tiltak, må selv vurdere hvilke opplysninger som er relevante, og ha et sikkert grunnlag for sin antagelse før opplysninger gis. Opplysningsplikten går ikke lenger enn det som er nødvendig for formålet
- Når barnevernet gir pålegg til helsepersonell, må det angis og begrunnes hvilke opplysninger som anses relevante.
- Helsepersonell må altså alltid vurdere om vilkårene for å gi opplysning er til stede
- Pålegg om å gi opplysninger kan påklages til fylkesmannen
- I helseinstitusjoner skal det utpekes en person som har ansvaret for utlevering av slike opplysninger

Opplysninger til sosialtjenesten (19)

- Den som yter helsehjelp skal være oppmerksom på forhold som bør føre til tiltak fra sosialtjenesten, og av eget tiltak gi opplysninger etter samtykke fra pasienten, eller så langt opplysninger kan gis uten hinder av taushetsplikten
- Av eget initiativ eller etter pålegg skal helsepersonell gi opplysninger til sosialtjenesten, når det er grunn til å tro at en gravid misbruker rusmidler på en slik måte at det er overveiende sannsynlig at barnet vil bli født med skade. Her er en ikke underlagt taushetsplikt, men bør informere pasienten før opplysningene gis
- Pålegg om å gi opplysninger kan innklages til fylkesmannen
- I helseinstitusjoner skal det utpekes en person som har ansvaret for utlevering av slike opplysninger

Varsling av utbrudd av smittsomme sykdommer (20-22)

Forhold som skal varsles:

- Utbrudd av sykdommer definert i MSIS
- Næringsmiddelbårene (også utenom MSIS)
- Utbrudd i helseinstitusjoner (også utenom MSIS)
- Utbrudd av særlig alvorlige sykdommer (også utenom MSIS)
- Særlig omfattende utbrudd (også utenom MSIS)
- Leger er forpliktet til å varsle kommunelegen dersom de påviser eller får mistanke om utbrudd av smittsomme sykdommer. Dersom ikke mistanken avkrefte skal kommunelegen varsle fylkesmannen og Nasjonalt folkehelseinstitutt
- I sykehus skal fylkesmannen, Folkehelseinstituttet og [regionens kompetansesenter i smittevern](#) varsles umiddelbart

Varslene sendes samme dag på fastsatt skjema [Folkehelseinstituttet](#), Avd. for infeksjonsovervåkning.

Skjemaet skal ikke inneholde personidentifiserbare opplysninger

Enkelttilfelle av enkelte meldepliktige sykdommer skal umiddelbart varsles til kommunelegen, som varsler fylkesmannen og Folkehelseinstituttet per telefon. Disse sykdommene er opplistet på varslingskjemaet

I tillegg til varslingen sendes MSIS skjema til Folkehelseinstituttet med kopi til kommunelegen

- Gruppe A: Sykdommer meldes enkeltvis, med full identitet
- Gruppe B: Sykdommer meldes enkeltvis, men uten identitet: gonoré, hiv og syfilis
- Gruppe C: Inneholder genital Chlamydia, meldes nå bare årlig fra laboratorier

Liste over sykdommer finnes i forskrift. Skjemaet følger vanligvis prøvesvaret fra laboratoriet

Opplysninger til Kreftregisteret (23-25)

Klinikere, patologer og radiologer skal gi opplysninger til Kreftregisteret (22)

- Meldingen skal gis på eget fastsatt skjema fortløpende og senest to måneder etter at opplysningene er journalført
- Helseinstitusjoner og annen virksomhet som har registreringsansvar for nevnte opplysninger har ansvar for at meldingen sendes, og skal ha rutiner som sikrer dette

- Alle avdelinger som deltar i behandlingen skal melde
- I gynekologi er det tre skjemaer som benyttes
 - Meldeskjema for solide svulster
 - Meldeskjema for premaligne tilstander i cervix uteri, utenom forskriften
 - Meldeskjema for ovarialkreft

Referanser

- (1) [Helsepersonelloven - duplikat](#)
- (2) [Spesialisthelsetjenesteloven - duplikat \(ugyldig lenke\)](#)
- (3) [Pasientrettighetsloven - duplikat](#)
- (4) [Tvangsbehandling av somatisk sykdom ved psykisk lidelse](#)
- (5) [Pasient og brukerrettighetsloven §4-3 Adgang til å gi helsehjelp som pasienten motsetter seg](#)
- (6) [Melding om fødsler](#)
- (7) [Melding om dødsfall \(med aktuelt skjema\)](#)
- (8) [Skjema legeerklæring om dødsfall / unaturlig dødsfall til politi](#)
- (9) [Lov om spesialisthelsetjenesten §3-3 -duplikat](#)
- (10) [Spesialisthelsetjenesteloven § 3-3a. Varsel om alvorlige hendelser](#)
- (11) [Meldepliktige pasientrelaterte uønskede hendelser i Helse Bergen HF](#)
- (12) [Varslingsplikt til Statens helsetilsyn og Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten](#)
- (13) [Lov om medisinsk utstyr](#)
- (14) [Forskrift om håndtering av medisinsk utstyr](#)
- (15) [Melding om feil og uønskete hendelser med elektromedisinsk utstyr](#)
- (16) [Meld bivirkninger](#)
- (17) [Steriliseringsloven - Lov om sterilisering](#)
- (18) [Lov om helsepersonell opplysningsplikt til barnevern mv. duplikat](#)
- (19) [Lov om helsepersonell § 32 Opplysninger til den kommunale helse - og omsorgstjenesten](#)
- (20) [Varsling av utbrudd av smittsomme sykdommer](#)
- (21) [MSIS - forskriften - Forskrift om Meldesystem for smittsomme sykdommer](#)
- (22) [Forskrift om allmennfarlige smittsomme sykdommer](#)
- (23) [Kreftregisterforskriften - Forskrift om innsamling og behandling av helseopplysninger i kreftregisteret](#)
- (24) [0202Kreftregisteret](#)
- (25) [Innrapportering](#)